

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ НА ЗАНЯТТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Король Світлана
Хмельницький національний університет

Abstract. The article deals with the main principles of mind maps creation for the foreign language learning. The Mind Mapping process involves a unique combination of imagery, colour and visual-spatial arrangement which is proven to significantly improve recall when compared to conventional methods of note-taking and learning by rote. The mind map format is becoming an alternative to the traditional way of making notes, storing large quantities of educational information by a student for further use.

Key words: mind maps, foreign language, principles of creation.

Вступ. Навчання іноземної мови на сучасному етапі вимагає пошуку ефективних методів, форм і засобів задля ефективного оволодіння іншомовною комунікативною компетенцією. Викладачі іноземних мов випробовують різноманітні інноваційні методики, щоб досягнути позитивного результату навчання. Одним з методів, який дозволяє реалізувати неординарний підхід до вивчення іноземної мови є метод інтелект-карт. Тому метою нашого дослідження вважаємо дослідити принципи створення інтелект-карт, вибравши об'єктом – навчання іноземної мови. До основних завдань належить: визначити суть поняття інтелект-карт та аналіз принципів їх створення для використання на занятті з іноземної мови.

Методологія. Під час дослідження проблеми було використано такі методи: теоретичні (аналіз та синтез теоретичного матеріалу з проблеми дослідження, конкретизація, узагальнення); емпіричні (спостереження) для обґрунтування принципів використання інтелект-карт задля ефективного навчання іноземної мови.

Здобутки. В результаті аналізу наукових джерел з проблеми дослідження з'ясовано поняття «інтелект-карт» як технології, що дозволяє ефективно відновлювати інформацію (минуле), генерувати і фіксувати нові ідеї (майбутнє), робити висновки та встановлювати зв'язки між ними [5]. Головна особливість карт такого типу полягає в тому, що її окремі елементи пов'язуються

асоціативними зв'язками, найбільш звичними для людського мислення і пам'яті.

Особливість побудови інтелект-карт полягає у використанні радіантного запису та побудові схематичних рисунків як альтернативі традиційному лінійному запису. В інтелект-карті основна тема, на якій сконцентрована увага, розміщується в центрі, і розкривається через ключові слова, які розміщуються на різнокольорових гілках та розходяться від центру. [1].

Розробка інтелектуальних карт містить в собі такі етапи: у центрі аркуша малюється центральний образ, що символізує основну ідею; від центрального образу відходять гілки першого рівня, що розкривають центральну ідею; від гілок першого рівня (за необхідності) відходять гілки другого рівня розукрупнення, що розкривають ідеї, написані на гілках першого рівня; скрізь, де це можливо, додаються символи та графіка, що асоціюються з ключовими поняттями/словами; за необхідності малюються стрілки, що сполучають різні поняття на різних гілках; для більшого розуміння гілки нумеруються і додаються ореоли [4].

Не менш важливо зазначити, що побудова інтелект-карт вимагає урахування основних принципів, які були запропонували Т. Бьюзен і Б. Бьюзен, та розглядаються нижче у контексті навчання іноземної мови.

Головним при створенні інтелект-карти є вибір центрального образу, який стає найяскравішим об'єктом. На нього зорієнтована вся увага, він відображає основну мету створення інтелект-карти. Наприклад, це може бути назва лексичної теми, що вивчалася. Її можна представити як словом з великих кольорових літер так і відповідним зображенням.

Для усного переказу зображеного на карті іншомовного тексту потрібно пам'ятати, що інформація, закодована в інтелект-карті зчитується по колу, за стрілкою годинника або за нумерацією гілок.

Ефективним для концентрації уваги є використання в інтелект-карті кольорів, що є потужним інструментом сприйняття та цілком доцільним для виділення і структуризації думок. Ідею використання кольорів підтримує С. Шипунов, зазначаючи, що «чим більше кольорів, тим краще». Він вважає, що

людина здатна розрізняти найдрібніші відтінки кольорів, тому варто використовувати цей ресурс по максимуму [3].

Використання ключових слів над асоціативними лініями стимулює мозок до нових асоціацій, які продовжують інтелект-карту, що є продуктивним способом пригадування вивченої лексики, створення взаємозв'язків між поняттями. Також використання графічних образів, що відображають зміст понять, впливає на їх запам'ятовування.

Варіювання розмірів об'єктів, які наносяться на інтелект-карту, слів або образів є найкращим способом вказати на ступінь їх значущості в складі окремої ієрархії. Найважливіші елементи інтелект-карти можна підкреслити особливо, намалювавши об'ємно.

Використання стрілок та кодової інформації дозволяє забезпечити миттєвий зв'язок між різними частинами інтелект-карти. Система кодування є дуже зручною, особливо у випадках, коли потрібно запам'ятати великий обсяг інформації, який складається з наукових термінів [2].

Висновки. Дотримуючись принципів створення інтелект-карт можна легко та ефективно працювати над вивченням лексики, переказувати тексти, готувати презентації, писати твори.

References

1. Андреева В. И. Педагогика: учебный курс для творческого саморазвития / В. И. Андреева. – К. : Центр инновационных технологий, 2012. – 608 с.
2. Бьюзен Т. Научите себя думать / Т. Бьюзен. – Москва : Попурри, 2014. – 224 с.
3. Интеллект-карты. Тренинг эффективного мышления [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mind-map.ru>
4. Buzan T. The Mind map book / T. Buzan. – USA : Dutton, 1994. – 322 p.
5. Eipper M. Sehen-Erkennen-Wissen / M. Eipper. – Reningen-Malmsheim : expert-Verl., 2001. – 79 p.